

over til en Værdibeskatning efter Ejendomsskyld. Det førte, som bekendt, til, at vi fik Skattelovene af 1903 byggede efter dette Princip.

Det Forhold, vi i disse Dage behandle, er kun en ganske enkelt Side af det, vi lovgav om i 1903. De Love, vi den Gang gennemførte, gik ud paa, at Hartkornsskatten og Bygningsafgiften til Staten straks helt bortfaldt, at vi fik Formue- og Indkomstbeskatningen gennemført, som vi ikke tidligere havde haft i vor Lovgivning, og endelig, at Hartkornsskatten til Kommunerne ogsaa skulde bortfalde, men for at det ikke skulde virke for brat, skulde det ske gennem en 20aarig Periode. Nu er det selvfølgelig, og det tror jeg ogsaa staar klart for os, der den Gang arbejdede for Skattereformen, at naar man gaar fra et gammelt Princip, som Hartkornbeskatningen var, og over til et fuldstændigt nyt, vilde det være mere end mærkeligt, hvis det ikke skulde vise sig, naar dette Princip havde været i Virksomhed i nogle Aar, at der saa var enkelte Ting at rette. Jeg er derfor enig med den højtærede Indenrigsminister i, at der, hvad den Klasse af Ejendomme angaar, han særlig har omtalt under disse Dages Forhandlinger, er Grund til at foretage en Forandring med Hensyn til Skatte-lovgivningen. Jeg er imidlertid ikke saa vis paa, at den Maade, den højtærede Indenrigsminister foreslaar, absolut er den virksomste og heldigste. Jeg kunde tænke mig, at hvis vi, hvad der ogsaa er antydnet af forskellige Talere, gik den Vej, som allerede Lovene af 1903 gennemførte som Princip, nemlig at gøre Fradrag fra de mindre Ejendomme, saa kunde vi komme baade nemmere og sikrere og hurtigere til det Maal, den højtærede Indenrigsminister har sat sig som Maal ved sit Forslag.

Maa jeg indskyde en Bemærkning om en Del af de Ejendomme, om hvilke der her er Tale. Jeg tænker navnlig paa de smaa Landejendomme til op ad 8,000—10,000 Kr.s Værdi. Jeg har i de senere Aar gentagne Gange haft Lejlighed til at erfare, at vi ved de Statsforanstaltninger, vi have foretaget ved Gennemførelsen af Husmandslovene, i Virkeligheden have gjort en Del Uret mod en Del ligestillede Ejendomme, som ikke ere inde under Stats-

lovene, men som have deres Laan i Kreditforeninger. Jeg tror, at der findes en stor Masse, ja i Tusindvis, af disse Ejendomme i vort Land, som have en Vurderingssum af f. Eks. 8,000 Kr., og som have laant 4,000 Kr. i Kreditforeningerne, og hvis Besiddere gennem en Aarrække ved flittigt, stræbsomt og sparsommeligt Liv have siddet og ernæret en Familie og have ventet, at de baade ved de Afdrag, som de Aar efter Aar eller Halvaar efter Halvaar have betalt til Kreditforeningen, naar de betalte Rente, og i øvrigt ved, hvad de ellers have kunnet faa ud af disse Ejendomme, naar de naaede frem i en mere fremrykket Alder, kunde have opsparet nogen Kapital til deres gamle Dage. Der kan det ikke nægtes, at Staten ved sin Lovgivning om Husmandsbrug har skabt en Konkurrence for disse Ejendomme. Det er en Selvfølge, at jeg fra mit Synspunkt i allerhøjeste Grad paa-skønner og er glad ved Loven om Jord til Landarbejdere, Loven om Husmandsbrug, som den nu kaldes. Men jeg er ikke blind for det andet Forhold, og jeg tror, at det er et Forhold, som Lovgivningsmagten bør lægge Mærke til. Naar jeg siger, at der er skabt en Konkurrence overfor disse smaa Jordbesiddere, viser det sig deri, at naar de ville afhænde en saadan Ejendom, ere de Købere, som skulde overtage disse Ejendomme, slet ikke længere til Stede, idet de, som have nogle Hundreder eller et Tusind Kroner, selvfølgelig ville have et Husmandsbrug med Statslaan. Da vi i Fjor behandlede Loven om Oprettelse af Husmandsbrug, paaviste den daværende Landbrugsminister, det ærede Medlem fra Løvel (Anders Nielsen), klart ved Tal, hvor stor Forskellen vilde blive paa Forrentningen af et Statslaan og et Kreditforenings- og Hypotekforeningslaan i et lignende Husmandsbrug. Jeg har ikke i Øjeblikket disse Tal hos mig, men de vare ret store, som ærede Medlemmer ville erindre. Det er en selvsagt Ting, at de, som staa med en mindre Kapital og kunne faa Statslaan til 3 pCt. Rente, ikke ønske at have en Ejendom, hvor der skal gives mellem 5—6 eller 6—7 pCt. i aarlig Rente og Afdrag til Husmandskreditforeningerne eller Hypotekforeningerne. Jeg tror derfor, at der